

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра видавничої справи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

“ 05 ” 09 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОМП'ЮТЕРНІ ВИДАВНИЧІ ТЕХНОЛОГІЇ

напрямок підготовки: 6.020102 «Книгознавство, бібліотекознавство
і бібліографія»

Інститут журналістики

2016-2017 рік

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 2455
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)

« » 20 16 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Комп'ютерні видавничі технології» за напрямом підготовки 6.020102 «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія», 0201 «Культура» – 2016 р. – 17 с.

Розробник:

Полковенко Тарас Вікторович, кандидат філологічних наук, доцент кафедри видавничої справи інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри видавничої справи.

Протокол від “02” вересня 2016 року № 1

Завідувач кафедри видавничої справи

Маш (Л. Г. Масімова)

Години відповідають навчальному плану. Структура програми типова.

Заступник директора Інституту журналістики
з науково-методичної та навчальної роботи

Росінська (О. А. Росінська)

© Полковенко Т. В., 2016
© Університет Грінченка, 2016

ЗМІСТ

1.	Пояснювальна записка	4 ст.
2.	Опис навчальної дисципліни	6 ст.
3.	Тематичний план навчальної дисципліни	7 ст.
4.	Навчально-методична карта дисципліни	8 ст.
5.	Програма навчальної дисципліни	9 ст.
6.	Самостійна робота	12 ст.
7.	Методи навчання	13 ст.
8.	Методи контролю	14 ст.
9.	Методичне забезпечення	16 ст.
10.	Питання до модульного контролю	16 ст.
11.	Рекомендована література	17 ст.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою навчальної дисципліни «Комп'ютерні видавничі технології» є освоєння студентами комплексу теоретичних знань і практичних навичок у системі підготовки в цифровому форматі видавничої продукції з урахуванням усіх необхідних стандартів і норм роботи з програмними пакетами для дизайну та верстки.

Завдання дисципліни «Комп'ютерні видавничі технології» передбачає:

- огляд основних комп'ютерних програм для підготовки видавничої продукції;
- вивчення правил побудови друкованих та електронних видань;
- ознайомлення з принципами колористики та естетики видань;
- вивчення основ графічного дизайну;
- ознайомлення з програмним забезпеченням для макетування й створення верстки;
- отримання навичок аналізу видавничої продукції;
- ознайомлення зі стандартами та нормативними вимогами щодо оформлення видань;
- опанування навичками розробки концепцій видань різних видів;
- практику роботи з видавничими комп'ютерними програмами;
- створення макетів видань різного типу і різного призначення.

Завдання організації блоку передбачає засвоєння значного за обсягом масиву матеріалу, пов'язаного з галузями макетування й верстки.

Завдання промозі блоку концентруються довкола вивчення проблем взаємодії сучасного фахівця й програмно-комп'ютерного комплексу з підготовки друкованих та електронних видань.

Об'єктом навчальної дисципліни «Комп'ютерні видавничі технології» є робота з інформацією в цифровому форматі, що готується до публікації.

Предметом є правила та засоби створення цифрового формату видань різних видів.

Компетентності, які студенти набувають у процесі вивчення курсу:

- Орієнтування у технічних вимогах до макетів різних видів видань.
- Знання форматів видань і специфіки їх оформлення, класифікацію шрифтів.
- Володіння методами підбору ілюстрацій до видання.
- Вміння макетувати різну видавничу продукцію.
- Осмислення правил підготовки до друку та структури видань.
- Розуміння принципів шрифтового та нешрифтового виділення інформації.
- Вміння обирати формат видання відповідно до функціонального застосування.
- Створювати дизайн видання у декількох варіантах.

- Шукати ілюстративний матеріал через пошукові системи мережі інтернет.
- Обробляти текст і зображення для застосування в програмах верстки.
- Макетувати та верстати обкладинки, блокову рекламу, веб-сторінки.
- Робити електронну версію реклами у форматах файлів JPEG, GIF.
- Готувати файли для передачі їх у видавництво.
- Створювати видання різних видів.
- Працювати з програмними пакетами Adobe Photoshop та InDesign.
- Редагувати видання на редакторському та дизайнерському рівнях.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>0201 «Культура»</u>	Нормативна
	Напрямок підготовки <u>6.020102 «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія»</u>	
Модулів – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>«бакалавр»</u>	Рік підготовки
Змістових модулів – 2		3-й
		Семестр
Загальна кількість годин – 144		5-й
		Лекції
		18
Тижневих годин для денної форми навчання:		Лабораторна робота
		24 год.
аудиторних – 2		Модульний контроль
		6 год.
самостійної роботи студента – 2		Самостійна робота
		60 год.
	Вид контролю:	
	Іспит (36 год.)	

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви розділів	Кількість годин								
		Разом		Лекцій		Лабораторних		Самостійна робота		Модульний контроль
<i>Змістовий модуль I. Аспекти комп'ютерних видавничих технологій</i>										
1.	Уявлення про комп'ютерні видавничі технології	11		2		2		7		
2.	Програми для підготовки макетів і верстання різних видів видань	12		2		2		8		
3.	Специфіка виробництва друкованої продукції	11		2		2		7		
4.	Особливості електронних джерел інформації	14		2		2		8		2
<i>Змістовий модуль II. Практика застосування комп'ютерних програм у видавничій галузі</i>										
5.	Принципи графічного дизайну	13		2		4		7		
6.	Комп'ютерні технології для підготовки рекламних матеріалів	16		2		4		8		2
7.	Комп'ютерна підготовка друкованих видань	13		2		4		7		
8.	Комп'ютерна підготовка видань електронних	18		4		4		8		2
	Разом	144		18		24		60		6/36
<i>Разом за навчальним планом</i>		144								

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «КОМП'ЮТЕРНІ ВИДАВНИЧІ ТЕХНОЛОГІЇ»

Усього: 144 год., лекції – 18 год., практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 60 год., модульний контроль – 6 год., іспит – 36 год. Коефіцієнт: 3,76

Модуль	Змістові модулі			
Назви модулів	<i>Змістовий модуль I. Аспекти комп'ютерних видавничих технологій; Змістовий модуль II. Практика застосування комп'ютерних програм у видавничій галузі</i>			
Кількість балів за модулі	226			
Лекції	1	2	3	4
	Уявлення про комп'ютерні видавничі технології (1 бал)	Програми для підготовки макетів і верстання різних видів видань (1 бал)	Специфіка виробництва друкованої продукції (1 бал)	Особливості електронних джерел інформації (1 бал)
Лабораторні роботи	1	2	3	4
	Редакційно-виробничий процес – за темою лекції (10+1 бал)	Редакційно-виробничий процес – за темою лекції (10+1 бал)	Редакційно-виробничий процес – за темою лекції (10+1 бал)	Редакційно-виробничий процес – за темою лекції (10+1 бал)
Лекції	5	6	7	8-9
	Принципи графічного дизайну (1 бал)	Комп'ютерні технології для підготовки рекламних матеріалів (1 бал)	Комп'ютерна підготовка друкованих видань (1 бал)	Комп'ютерна підготовка видань електронних (2 бали)
Лабораторні роботи	5-6	7-8	9-10	11-12
	Редакційно-виробничий процес – за темою лекції (20+2 бали)	Редакційно-виробничий процес – за темою лекції (20+2 бали)	Редакційно-виробничий процес – за темою лекції (20+2 бали)	Редакційно-виробничий процес – за темою лекції (20+2 бали)
Види контролю	Модульні контрольні роботи (25 x 3 = 75 балів)			
	Самостійна робота (10 балів)			
	Підсумковий контроль – іспит			

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Аспекти комп'ютерних видавничих технологій

Лекція 1. Уявлення про комп'ютерні видавничі технології (2 год.).

1. Комп'ютерні технології у видавничій галузі.
2. Термінологічна база курсу «Комп'ютерні видавничі технології».
3. Поняття про шрифт, гарнітуру, трекінг, кернінг, інтерліньяж.
4. Аналіз використання шрифтів у різних видах друкованої продукції.
5. Основні вимоги до верстки видання.
6. Аналіз окремих зразків друкованих видань з точки зору дизайну.

Лабораторне заняття 1 (2 год.).

Редакційно-виробничий процес – за темою лекції.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 1-6.

Лекція 2. Програми для підготовки макетів і верстання різних видів видань (2 год.).

1. Програма Microsoft Word як інструмент для підготовки текстів і чорнового варіанту дизайну видання.
2. Продукти компанії Adobe: Photoshop та Illustrator – для підготовки ілюстративного матеріалу майбутнього видання.
3. Програми Adobe InDesign та QuarkXPress – інструменти для створення макетів і верстання.
4. Система створення веб-сайтів WordPress та принципи впровадження електронних публікацій.

Лабораторне заняття 2 (2 год.).

Редакційно-виробничий процес – за темою лекції.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 1-6.

Лекція 3. Специфіка виробництва друкованої продукції (2 год.).

1. Поняття про концепцію друкованого видання.
2. Вибір програмних інструментів для підготовки друкованих видань.
3. Вільний програмний інструментарій для створення макетів і верстання друкованих видань.
4. Особливості сучасних друкарських технологій та вимоги поліграфістів до цифрових форматів друкованого видання.

Лабораторне заняття 3 (2 год.).

Редакційно-виробничий процес – за темою лекції.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 1-6.

Лекція 4. Особливості електронних джерел інформації (2 год.).

1. Поняття про концепцію електронного видання.
2. Вибір програмних інструментів для електронних публікацій.
3. Комерційні та Open Source технології у галузі електронної інформації.
4. Специфіка створення сучасних електронних видань.

Лабораторне заняття 4 (2 год.).

Редакційно-виробничий процес – за темою лекції.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 1-6.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Практика застосування комп'ютерних програм у видавничій галузі

Лекція 5. Принципи графічного дизайну (2 год.).

1. Уявлення про графічний дизайн.
2. Логічні основи графічного дизайну.
3. Художні принципи творення макету видання.
4. Складові графічного дизайну.
5. Правило «наближеності» інформації.
6. Правила «вирівнювання» інформації.
7. Правило «контрасту».
8. Правила «повтору».
9. Особливості сприйняття графічної інформації.
10. Поняття «пропорція» у царині видавничої продукції.
11. Поняття «колористика» у царині видавничої продукції.
12. Уявлення про естетику при відтворенні інформації.

Лабораторні заняття 5-6 (4 год.).

Редакційно-виробничий процес – за темою лекції.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 1-6.

Лекція 6. Комп'ютерні технології для підготовки рекламних матеріалів (2 год.).

1. Особливості дизайну видавничої продукції рекламного змісту.

2. Чорно-біла реклама. Кольорова реклама.
3. Створення засобами Microsoft Word чорно-білого рекламного оголошення з декількома варіантами шрифтів.
4. Художньо-естетичний та прагматичний погляд на логотипи, символи та знаки у рекламі.
5. Проектування рекламних блоків у виданнях різного типу.

Лабораторні заняття 7-8 (4 год.).

Редакційно-виробничий процес – за темою лекції.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 1-6.

Лекція 7. Комп'ютерна підготовка друкованих видань (2 год.).

1. Комп'ютерні видавничі технології в галузі друкованих видань.
2. Популярна українська періодика з точки зору комп'ютерного дизайну.
3. Комп'ютерна підготовка матеріалів для публікації.
4. Створення макету кількох сторінок періодичного видання.
5. Автоматизація роботи з текстом.

Лабораторні заняття 9-10 (4 год.).

Редакційно-виробничий процес – за темою лекції.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 1-6.

Лекції 8-9. Комп'ютерна підготовка видань електронних (4 год.).

1. Дизайн сучасних електронних видань.
2. Проектні вимоги до електронного видання з урахуванням графічної складової, тексту і фонових забарвлень.
3. Видавничі аспекти електронних газет і журналів.
4. Сучасна блогосфера як елемент неформальної електронної періодики.
5. Публікація матеріалів у соціальних мережах: теорія, принципи, досвід.

Лабораторні заняття 11-12 (4 год.).

Редакційно-виробничий процес – за темою лекції.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 1-6.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Опрацювання досліджень у галузі комп'ютерних видавничих технологій.

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль I. Аспекти комп'ютерних видавничих технологій		
1. Уявлення про комп'ютерні видавничі технології 2. Програми для підготовки макетів і верстання різних видів видань 3. Специфіка виробництва друкованої продукції 4. Особливості електронних джерел інформації	Підсумковий модульний контроль	5
Змістовий модуль II. Практика застосування комп'ютерних програм у видавничій галузі		
5. Принципи графічного дизайну 6. Комп'ютерні технології для підготовки рекламних матеріалів 7. Комп'ютерна підготовка друкованих видань 8. Комп'ютерна підготовка видань електронних	Підсумковий модульний контроль	5
Разом: 72 год.		10

Рекомендований розподіл годин самостійної роботи

№ п/п	Самостійна робота	Процентне співвідношення часу виконання
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	10%
2.	Складання плану роботи	5%
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Пошук фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій розвитку даного питання	50%
4.	Підготовка висновків, обґрунтування власної позиції, визначення шляхів щодо розв'язання проблеми	30%
5.	Технічне оформлення структурних елементів самостійної роботи (записи результатів, де є основна частина, висновки, додатки (якщо необхідно), список використаних джерел)	5%
Разом		100%

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint-презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

- Семінарські.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Навчальні досягнення студентів оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

Вид діяльності	Бал	Σ балів
1. Відвідування лекцій	1	9 x 1 = 9
2. Відвідування лабораторних занять	1	12 x 1 = 12
3. Робота на лабораторних заняттях	10	12 x 10 = 120
4. Виконання модульних контрольних робіт	25	3 x 25 = 75
5. Самостійна робота	5	5 x 2 = 10
РАЗОМ БАЛІВ		226

Розрахунок коефіцієнту: $226 : 60 = 3,76$

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

1. **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.

2. **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; звіт, реферат.

3. **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре — достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81 балів	Добре — в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно — посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо — мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання — незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу — досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на практичних заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

9. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Конспекти лекцій;
2. Навчальні посібники;
3. Робоча навчальна програма;
4. Контрольні завдання для тематичного оцінювання навчальних досягнень студентів;
5. Засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

10. ПИТАННЯ ДО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Що таке комп'ютерні видавничі технології.
2. Які є програми для підготовки макетів і верстання.
3. В чому полягає специфіка виробництва друкованої продукції.
4. Якими є особливості електронних джерел інформації.
5. Перелічити й охарактеризувати принципи графічного дизайну.
6. Які є комп'ютерні технології для підготовки рекламних матеріалів.
7. В чому полягає специфіка комп'ютерної підготовки друкованих видань.
8. Назвати особливості комп'ютерної підготовки видань електронних.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Городенко Л. Системи верстки QuarkXPress, InDesign. / Навчально-методичний комплекс для студентів... — К. 2006.
2. Малышкин Е., Мильчин А, Павлов А., Шадрин А. Настольная книга издателя. М.: АСТ; Олимп, 2005.
3. Мильчин А., Чельцова Л. Справочник издателя и автора. Редакционно-издательское оформление издания. М.: ОЛМА-Пресс, 2005.
4. Хиндерлитер Х. Настольные издательские системы.: Учебное пособие для ВУЗов. М.: Принт-Медиа центр, 2006.
5. Шевченко В. Техніка оформлення газетного видання. — К., 2003.

Додаткова:

1. Кириленко А. Самоучитель по компьютерной верстке. Киев, 2002.
2. Паркер Р. Как сделать красиво на бумаге. — СПб. — М., 2008.
3. Розенсон И. Основы теории дизайна. Учебник для ВУЗов. — СПб.: Питер, 2006.
4. Сава В. Художньо-технічне оформлення книги. Львів, 2003.
5. Харроуэр Т. Настольная книга газетного дизайнера. — М., 2009.
6. Яцюк О. Компьютерные технологии в дизайне. Логотипы, упаковка, буклеты. — СПб., 2002.